

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἐπιτημονικῆς Βυζαντινῶν Σπουδῶν (τῆς 13 Δεκεμβρίου 1925) δ. κ. Ἰ. Κ. Βογιατζῆς ὡμολησε περὶ τῆς βασιλείας Μανουὴλ Β' τοῦ Ιαλαιολόγου ἐπὶ τῇ βάσει ἀνεκδότων πηγῶν, αἵτινες θύλαξελαμβάνοντο ἐν τῷ Γ' τόμῳ τῶν Ιαλαιολογείων καὶ Πελοποννησιακῶν τοῦ **Σπυρού Λάμπρου**. Ἐκ τούτων ἔξηρεν ἵδικα α) τὰς πρωτεύομένας περὶ τῆς ἐνεργειας συμμετοχῆς τοῦ Μανουὴλ εἰς τὴν παρὰ τὴν Νικόπολιν τῷ 1396 μάχην τῶν Φράγκων κατὰ τῶν Τούρκων β) περὶ καταφυγῆς εἰς Κρήτην, μετὰ τὴν παρὰ τὴν Νικόπολιν ἡτταν, τοῦ βασιλέως τῆς Οθωναρίας Σιγισμούνδου γ) περὶ ἀντιπερισπασμοῦ τῆς κατὰ γῆν πολιορκίας τῆς Κρήτης πόλεως τῷ 1399 ὑπὸ τῶν Τούρκων διὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πρωτοντίδος καὶ τοῦ Εὐξείνου δ) περὶ συμμαχίας τοῦ Γαμερλάνου μετὰ τοῦ Μανουὴλ τῷ 1399.

—Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἐπαιρείας (τῆς 18 Ιανουαρίου 1926) δ. κ. Ἰ. Κ. Βογιατζῆς ὡμολησε περὶ τοῦ ἀγῶνος πρὸς κατάλυσιν τῆς φραγκοκρατίας ἐν Πελοποννήσῳ ἀπὸ τοῦ 1407 - 1427, ἐπὶ τῇ βάσει ἀνεκδότων πηγῶν, περιληφθεισῶν ἐν τῷ Γ' τόμῳ τῶν Ιαλαιολογείων καὶ Πελοποννησιακῶν τοῦ **Σπυρού Λάμπρου**. Τοῦ ἀγῶνος τούτου τῶν Ιαλαιολόγων ἔξηρεν ἵδικα τὰς Ἐχινάδας ναυμαχίαν τοῦ διοίκητος στόλου ὑπὸ τὸν Δημήτριον Λεοντάρην καὶ τοῦ φραγκικοῦ ὑπὸ τὸν Τύρνον Τέκκον. Ἡ νίκη κατὰ ταύτην τῶν βυζαντίνων δριστικῶς ἀνέτρεψε τὴν φραγκοκρατίαν τῆς Πελοποννήσου.

—Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 27 Ιανουαρίου 1926 τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἐπαιρείας δ. κ. Ἰ. Κ. Βογιατζῆς ὡμολησε περὶ τῆς δευτέρας πολιορκίας τῆς Κρήτης πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων τῷ 1422, ἐπὶ τῇ βάσει ἀνεκδότων πηγῶν, περιληφθεισῶν ἐν τῷ Γ' τόμῳ τῶν Ιαλαιολογείων καὶ Πελοποννησιακῶν τοῦ **Σπυρού Λάμπρου**. Ἐκ τῶν πηγῶν τούτων ἐγγάσθη τὸ πρώτον ποὺ δφεύλεται ἢ ἐπιτυχῆς ἄμυνα τῶν πολιορκουμένων, πρὸς ὃν τούτοις καὶ ἀποτυχούσῃς τῆς κλώσεως δ ἀποκλεισμὸς τῆς Κρήτης ἐξηκολούθησε διὰ μικρῶν

Τουρκικῶν διγράμμεων, τοῦτο δ' ἐξηγάγκασε τὸν διάνοιαν νὰ ἐπιδιώξωσι σιγενεύησιν πρὸς τὸν Τούρκον.

— 'Εξεδόθη δέ Β'. τόμος τῆς 'Ἐπετηρίδος τῆς Επαρχείας Βιζαντινῶν Σπουδῶν περέχων ἀξιολόγων ἀποτυπώσεων μονογραφίας. Περιεχόμενα αὗτοῦ. **Φ. Κουκουλός**, Συμβολὴ εἰς τὸ περὶ τοῦ γέμου παρὸ τοῦ Βιζαντινοῦ καθεφάλαιον. **Στ. Ζανθούδιδον**, Μολύβδιναι διούλλαι: ἐκ τῆς Κρήτης. **Κ. Δυοβουνιώτου**, Κοσμᾶς Βεστίτεωρος, ἀνέκδοτα ἔγχωμα εἰς τὴν ἀνακομιζὴν τοῦ λεψάνου τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς Ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. **Ανθ. Α. Παπαδοπούλου**, Οἱ Ἑλληνες ὑπὸ τοῦ Τούρκου. **Α. Συγγοπούλου**, Τὸ ἀνάγλυφον τῆς ἐπισκόπης Βόλου. **Ν. Βέη**, Λέων - Μανουὴλ Μακρός, ἐπίσκοπος Βελλάς - Καλοσπίτης μητροπολίτης Λαρίσσης - Χρυσοβέργης, μητροπολίτης Κορίνθου. **Ι. Βογιατζίδου**, Τὸ χρονικὸν τῶν Μετεώρων. 'Ιστορικὴ ἀνάλυσις καὶ ἐρμηνεία. **Γ. Ἀρβανιτάκη**, Χριστιανικὰ σύμβολα. Άι «Ἐξογίαι» τοῦ ἀγίου Μηνᾶ. **Α. Σιγάλα**, Ἀνωνύμου, Βίος καὶ ἀνατροφὴ τοῦ ἀγίου Θεοδωρου τοῦ Τήρωνος. **Ν. Γιαννοπούλου**, Άι παρὰ τὴν Δημητριάδα βυζαντιναὶ μνηματαὶ. Μέρος δεύτερον. Τὰ σφέζόμενα μνημεῖα. **Γ. Α. Σωτηρίου**, Ἡ δημορφη ἐκκλησία Αἰγανῆς. Συμβολὴ εἰς τὴν βυζαντινὴν εἰκονογραφίαν καὶ τέχνην. **Κ. Αμάντου**, Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις εἰς μεσαιωνικοὺς συγγραφεῖς. **Άν. Ὁρλάνδου**, Άι καμαροσκέπαστοι βασιλικαὶ τῶν Ἀθηνῶν. **Γ. Π. Ἀναγνωστοπούλου**, Περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Βενετίας εἰς τὰς ὑπὸ αὐτῆς καταληφθείσας Ἑλληνικὰς χώρας. **Γ. Ε. Τιπάλδου**, Ό Ρώς Σολυμᾶς τῶν Βιζαντινῶν καὶ οἱ Ρωσόλυμοι τῆς Κεφαλληνίας.

Διὲς πᾶσαν πληρωφορίαν σχετικὴν μὲ τὴν 'Ἐπετηρίδα ἀπευθύνεον εἰς τὸν Γεν. Γραμματέα τῆς Επαρχείας, κ. **Κ. Φ. Κουκουλόν** ὅδὸς Μεθώνης 47.

— Εἶηκολούθησαν καὶ ἐφέτος αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις τῶν μελῶν τῆς Επαρχείας Βιζαντινῶν Σπουδῶν περὶ διάφορα θέματα περιστραφεῖσαι. Οὗτως δ. π. **Ἀρβανιτάκης**, ὥμητος περὶ διδαγμάτων, ἀπὸ τὴν μωσαϊκὸν χάρτην τῆς Μασηθᾶς, δ. κ. **Φ. Κουκουλές**, περὶ τῶν ἐπιθέτων τῆς Παναγίας, δ. κ. **I. Βογιατζίδης**, περὶ τῆς βασιλείας Μαρουσῆλ τοῦ Παλαιολόγου, δ. κ. **Μιχ. Στεφανίδης**, περὶ τῆς πραγματείας τοῦ Ἀνεπιγράφου περὶ μουσικῆς καὶ χρυσοποιίας, δ. κ. **Π. Ζω-**

γράφος, περὶ τῆς τεχν. κτῆς τῶν τοιχογραφιῶν καὶ φορητῶν εἰκόνων τὸν Μετεωρικῶν μονῶν καὶ δ. κ. Ἀν. Ὁρλάνδος, περὶ νεωτέρων ἐρευνῶν εἰς τὸν ἥγιον Τίτον τῆς Κρητικῆς Γορτύνης

— 'Εσχάτως ἐλαυνίσθησαν εἰς Ἀθήνας ἐκ Τεργέστης ἐντὸς δύο μεγάλων κινητῶν τάχεων γάρ του ἀνθίμου μεσαιωνικοῦ Κ. Σάθα. Ταῦτα κάτεταξε προγείρως διὰ τοῦ συμβούλου τῆς κ. Γ. Ὑπερείδου· ἡ 'Ἐπαιρεία Βυζαντινῶν Σπουδῶν, ἥτις ἀνέλαβε νὰ φροντίσῃ περὶ ἔξαγορᾶς αὐτῶν καὶ γρηγοριμοποιήσεώς των ἐπειτα ὑπὸ τῶν Βυζαντινολόγων καὶ λογίων. Εὑχόμεθα ἡ εὐγενῆς πρωτοδουλία νὰ στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ πολύτιμον ὑλικὸν σχετιζόμενον μὲ τὴν ιστορίαν τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ μετὰ τὴν ἀλωσιν 'Ελληνισμοῦ.

— 'Ο ἔφορος τῶν Βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων κ. Γ. Σωτηρίου ἀγγέλλει τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς καυθείσης κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τῆς Θεσσαλονίκης κατ' Αὔγουστον τοῦ ἔτους 1917 περιφῆμου Χριστιανικῆς Βασιλικῆς τοῦ 'Αγίου Δημητρίου.

Ταῖς ἐνεργείαις τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων παρεχωρήθησαν ὅκτω ἑκατομμύρια, προερχόμενα ἐκ τῶν περιτσευμάτων τῆς Κτηματικῆς Ὁμάδος Θεσσαλονίκης, οὗτα δὲ ἔξησφαλίσθη ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ προέχοντος τούτου βυζαντινοῦ μνημείου τῆς Θεσσαλονίκης.

Η διεύθυνσις τῆς οἰκοδομής εἰς ἀνατέθη ὑπὸ τοῦ 'Αρχαιολογικοῦ Τμήματος τοῦ 'Ιπουργείου 'Εκκλησιαστικῶν κλπ. εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα κ. Ἀρ. Ζάχον, δοτικός καὶ μετὰ τὴν πυρκαϊὰν ἐνήργησε μετὰ τοῦ κ. Σωτηρίου τὴν προσωρινὴν ἔξασφάλισιν τῶν ἐρειπίων, κατηρτίσθη δὲ ἐποπτικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν: Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου ἀνοικοδομήσεως Θεσσαλονίκης, τοῦ τμηματάρχου τοῦ 'Αρχαιολογικοῦ Τμήματος, τοῦ Διευθυντοῦ τεῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, τοῦ Διευθυντοῦ 'Αναστυλώσεως ἀρχαίων καὶ τοῦ Κοινοτικοῦ ἀττιπροσώπου κ. Κούσκουρα ὑπὸ τὴν π.ο.δρείαν τῶν: Γεν. Διεύκητοῦ Μακεδονίας καὶ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης.

Η ἀνοικοδόμησις τοῦ παλαιοῦ γαστοῦ τῆς Θεσσαλονίκης διεφεσθῆ ἐν συνειρίᾳ τοῦ 'Αρχαιολογικοῦ Συμβουλίου, ἔχαραχτηρίσθη δὲ ὡς ἀγαστύλωσις τοῦ μνημείου εἰς τὸν ἔβδομον λόγον, τὸν ἀνέπτυ-

Ξεν έν τῇ συεδρίᾳ τῆς 19ης Δεκεμβρίου π. Ε. δ Διευθυντής τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου κ. Σωτηρίου.

Ο ναὸς τοῦ Ἀγ. Δημητρίου, ὃς ἐκτισμένος δι’ ἀργολιθοδομῆς καὶ πλάνθων, δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ ὡς ἔρειπον, ὃς δύναται τοῦτο νὰ γίνῃ εἰς τὰ ἐκ μάρμαρου μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος, καὶ μάλιστα εἰς μέρη, ὅπου μὲν κατά τὴν ψυχρόν εἰδικῶς δὲ διὰ τὴν θεσσαλονίκην, ὅπου αἱ ψύξεις κατὰ τὸν χειμῶνα εἶναι μεγάλαι, φύεται τοιχογραφίας καὶ τὰ μάρμαρα εἰς μέγαν βαθμόν. Ἀφ’ ἐπέτεος ἐπιγείται καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ τοῦ πολιούχου τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ ἐπιμονὴ δὲ τούτων, ὃς στηριζόμενη εἰς ἱστορικὸς λόγους, καθ’ αὑτὸν δὲ διὰ τῆς θεσσαλονίκης ἡ τοῦ άνεκαθεν προσκύνημα τοῦ Βυζαντίου, δὲν πρέπει νὰ παροραθῇ. Οὗτε εἶναι δρθὲν νὰ γίνῃ ἀνοικοδόμησις ἐτέρου ναοῦ τοῦ Ἀγ. Δημητρίου εἰς ἄλλο μέρος τῆς πόλεως, ἐφ’ ὅσον αἱ παραδόσεις τοῦ λατρευομένου εἰσέτι τάχιστα τοῦ Ἀγίου συγένεονται ἀμέσως μὲ τὸν ἥρειπωμένον ναόν, ἡ ἀνεύρεσις δὲ τῆς Κρύπτης κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς προσέδωκεν ἀκόμη μεγαλυτέραν θρησκευτικὴν σημασίαν εἰς τὰ σημερινὰ ἔρειπα.

Εἰς γενικὰς γραμμὰς δὲ τρόπος τῆς ἀνοικοδόμησεως τοῦ Βυζαντινοῦ Ναοῦ καθωρίσθη ἐν συνεργασίᾳ τῶν κ. κ. Ζάχου καὶ Σωτηρίου αὐτῶν :

Η ἐξασφάλισις τῶν σφυριμένων πολυτίμων τιμημάτων τοῦ μνημείου γίνεται μίνον διὰ γενικῆς στεγάσεως αὐτοῦ. Ἀλλὰ στέγασις τοιαύτη τιθεμένη ἀκαταλλήλως θὰ παρεμόρφωνε τὸ μνημεῖον, ὅπερ θὰ παρεῖχεν εἰκόνα ἀτελοῦς ἀποθήκης.

Ἐπιδιάλλεται λοιπὸν ἀνοικοδόμησις, καθ’ ὃσον δι’ αὐτῆς ἡ στέγη θὰ ἐλάμβανε τὴν ἀρχικήν την; Θέσιν καὶ τὸ διλον μνημεῖον τὴν ἀληθή, αὐτοῦ ὅψιν, ἐσωτερικῶς δὲ θὰ παρεῖχε τὴν ἀληθήν ἔννοιαν τοῦ γώρου.

Ο τρόπος, καθ’ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀνοικοδόμησις, εἶναι δέξης: πᾶν τὸ οφείλενον ἐξ ὑπερηρηθῆ ἀθέτον, συμπληρούμενον κατὰ τοιοῦτον τρόπου, ὃστε νὰ διαχρίνηται ἡ νέα συμπλήρωσις, χωρὶς νὰ παραβλάπτηται ἡ αἰσθητικὴ ἐντύπωσις· π. χ. αἱ δισθεσταποιημένοι κίονες θ’ ἀντικατασταθῶσι δι’ διμοίων, θὰ διατηρηθῶσι δὲ τὰ κιονόκρανα μετὰ τῶν ἀνωθεν αὐτῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, ἐφ’ ὃσον εἶναι ἐνγατόν.

Οἱ ἔξωτεροι τοῖχοι, ἐφ' ὅσον ἡ στερεότητα τημημάτων αὐτῶν δὲν θὰ εἰναι: ἕκανη νὰ έκπληξθῇ τὰ ἐπιτειθέμενα βάρη, θέλουσι λαθεῖσις ἐνίσχυσιν ἐντοιχισμένους κίνητας ἀφανίζεις ἐκ σιδηροπαγοῦς σκιρροκονιάματος, θὰ καταβληθῇ δὲ πᾶσα προσπάθεια γὰρ παραμείνωσιν οἱ ὑπάρχοντες ἔξωτεροι τοῖχοι.

Ἡ τοιαύτη ἐργασία, προκειμένης μάλιστα περὶ τῶν διασωθέντων ἔκπλερωθεν τοῦ Βήματος μεγάλων τόξων; Ήταν συντελέση καὶ εἰς τὴν ἀρχαῖην ἐμφάνισιν τοῦ μηνιμείου κατὰ τὸ μέρος τοῦτο, ἀφαρούμένων τῶν Τούρκων προσθηκῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῶν ἐντοιχισμένων ξῆρη πολυτέμων μωσαϊκῶν, τὸν ἡ ἀποκάλυψε δὲν ήτο τούπατή τότε ἀνευ κινδύνου πτώσεως.

Οἱον ἀφορῷ τὰ δάκπεδα τοῦ Γυναικῶν τοῦ καὶ τὴν στέγασιν, ταῦτα θὰ γίνωσιν ἐξ ὑλικοῦ ἀποκλείσοντος πᾶσαν ἀνάφλεξιν καὶ τὸν ἐκ σεισμοῦ άνευνον, εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα, ὅγκον καὶ ἐμφάνισιν, ὃς καὶ πρότερον.